

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Tekort aan kracht in de achterbenen van een koe

Overkoot

Met een luide schreeuw en een plotse klap op de rug komt er beweging in de koe. De kop gestrekt naar voren, trillend op de punten van de klauwen komt eerst het achterste van de koe omhoog. Het laatste stukje omhoog kost de koe erg veel moeite. Met nog wat aanmoediging lukt het en kan het tweede deel van het project 'staan' beginnen, de voorkant.

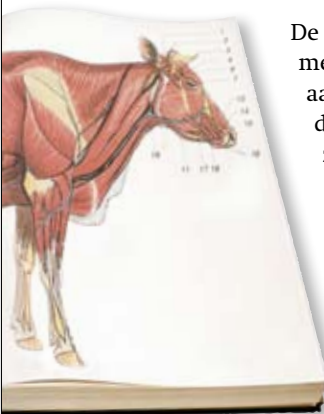
'Oh, ze staat nu toch', hoor ik de boer zeggen. De koe probeerde het wel de hele tijd, maar kon dat laatste stukje net niet halen. Als ik onder de buik kijk van de koe zie ik een flink gezwollen melkader. Het calciuminfuus als startmotor is herhaaldelijk gebruikt. Als ik eraan wil voelen, zet de koe angstig een stap naar voren. De linkerachterpoot knikt in alle gewrichten en de koe valt weer terug op de plek waar ze met veel moeite vandaan gekomen was.

Overkoot, is de conclusie. Deze koe zal veel baat hebben bij een gestabiliseerde onderpoot. Ik pak dan ook direct mijn verbandkoffer. Na de polstering met watten en petflex zet ik de onderpoot, gestrekt, met een soort kunstgips vast. Het extreem doorknikken van de koot wordt dan voorkomen, waardoor de koe bij een volgende poging beter recht kan komen.

Als we daarna de koe nog even vertroetelen met een drench van veertig liter warm water gevuld met lekkers en een pijnstiller, kijk ik naar de bodem van het strohok. Het is een ruim hok met wat stro op beton. Het besef dat een ruim strohok goed is voor een koe is er. Behalve extra steun is een zachte ondergrond echter een vereiste. De klauwen hebben dan veel meer grip bij het gaan staan. Jammer dat veel voordelen weer teniet worden gedaan door de vijand van koecomfort: beton. Het moet tenslotte wel goed schoon te maken zijn.

De encyclopedie **overkoot**

De achterpoten van een koe werken met een mechanisme van pezen die aangespannen worden door spieren die hogerop in de poot aanwezig zijn. Deze spieren worden op hun beurt aangestuurd door zenuwen die op bepaalde plaatsen van de koe kwetsbaar zijn voor druk of ander trauma. Als zo'n zenuw – vaak tijdelijk – uitvalt, dan missen de gewrichten van de achterpoot de stabiliteit van aangespannen pezen.

Het dier loopt in dat geval erg moeilijk en pijnlijk, omdat ze steeds door haar kootgewricht knikt. De koe kan hierdoor ook slecht opstaan en vervolgens weer gaan liggen.

Deze symptomen ontstaan meestal rond afkalven en zijn vaak het gevolg van het proces van afkalven zelf, waarbij door een moeilijke passage van het kalf in het bekken zenuwbeschadiging optreedt. Een overkoot achterbeen kan ook ontstaan bij melkziekte door het langdurig blijven liggen op dezelfde kant of als gevolg van zenuw schade door overstrekking van een spier of zenuw bij het overeind willen komen. Een afkalfhok met voldoende zachte vulling en veel grip zal dit risico verminderen. Een slechte start na afkalven is altijd funest.